

Kunta- ja aluehallinto-osasto
Marja Isomäki

25.11.2015

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

HE 37/2015 laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,08 prosenttiyksiköllä siten, että vuonna 2016 valtionosuusprosentti olisi 25,52 prosenttiin ja vastaavasti kuntien omarahoitusosuus olisi 74,48 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista.

Valtionosuusprosentin muutoksessa ehdotetaan otettavaksi huomioon vähennyksenä 0,15 prosenttiyksikköä liittyen valtionosuuden edellisen hallituksen päättämään 40 miljoonan euron leikkaukseen. Lisäyksenä otettaisiin huomioon 0,03 prosenttiyksikköä liittyen pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisten uudistusten toteuttamiseen siten, että valtionosuus on sata prosenttia. Muutoksessa on myös otettu lisäyksenä huomioon 0,20 prosenttiyksikköä liittyen valtion ja kuntien väliin kustannustenjaon tarkistukseen.

Vuonna 2016 kunnallisveroperusteisiin tehtävät muutokset esitetään huomioitavaksi peruspalvelujen valtionosuudessa. Nettomääräisesti verotulot vähenevät 262 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan kunnille lisäämällä peruspalvelujen valtionosuutta 48,14 euroa asukasta kohti. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu. Näin jatketaan aikaisempaa menettelyä.

Valtionosuuden mitoituksessa on lisäksi otettava huomioon hallitusohjelmaan perustuva indeksijäädytys vuosille 2016-2019, jonka vaikutus on 34 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2015 kustannustasoon. Indeksijäädytys ehdotetaan toteutettavaksi siten, että indeksikorotuksen mukainen valtionosuuden lisäys vähennetään kunnittain asukaskohtaisesti 6,32 euroa/asukas. Näin kuntien valtionosuudet eivät kasva indeksikorotuksen johdosta. Lisäksi valtionosuuden mitoituksessa otetaan huomioon asukasluvun muutos sekä hallitusohjelman mukaiset muut muutokset kuten lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu sekä muut säädosmuutokset. Viitatus säädosmuutokset koskevat valtion talousarvion yhteydessä annettavaksi tarkoitettuja hallituksen esityksiä varhaiskasvatuslain (36/1973) muuttamisesta, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) sekä tuoteturvallisuudesta annetun lain (920/2011) muuttamisesta.

Vuoden 2016 talousarvioesitystä täydentävän esityksen huomioon ottaminen

Vuoden 2016 talousarvioesitystä täydentävässä esityksessä, joka on annettu eduskunnalle 19.11.2015 valtiovarainministeriö esittää kustannustenjaon tarkistuksen vaikutuksen vähentämistä 44 miljoonalla eurolla, jolloin kustannustenjaon tarkistuksen vaikutukseksi jäisi 224,6 miljoonaa euroa. Tämä vaikuttaa valtionosuusprosenttiin siten, että kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus valtionosuusprosenttiin olisi 0,15 %-yksikköä esitetyn 0,20 %-yksikön sijasta. Vuoden 2016 valtionosuusprosentiksi ehdotetaan 25,47 hallituksen esityksessä ehdotetun 25,52 %:n sijasta.

Kustannustenjaon tarkistuksen muutos johtuu opetus- ja kulttuuriministeriön tarkennetuista laskelmista pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien opetuksen kustannuksista.

